

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Udrag fra Begrebet Angst

Citation: Kierkegaard, Søren: "Begrebet Angst", i Kierkegaard, Søren: *Begrebet Angst*, udg. af Lars Petersen ; Merete Jørgensen , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1991, s. 196. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur:
<https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-kierkegaard01val-shoot-idm140698091018768/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Begrebet Angst

- der gaae af Skole, og den alierstede Gæst er Skolemesteren; tidt troer man han er gaaet, men saa kommer han lidt efter alle de Andre »
- 87 *Skriften i hine gamle Dage* . . . der tænkes på de ældste håndskrifter til Det nye Testamente. – *plebs*: (forskælløs) masse. – *hos apøkrøtes*: egl. de som har tabt evnen til at føle smerte; åndeligt afsvumpede
- 88 *den eneste Ironiker og den største Hamvrist*: Sokrates og Hamann, jf. mottoet. – *naar Saltet vorder dumt* . . . Matt. 5,13 og Luk. 14,34 (hvor der tales om, at saltet «mister sin kraft»); *vorder dumt* er en ordret oversættelse af græsk «moranthos, der kommer af «moros» fabelg, dum – *spøttet*: spjættet
- 90 *Fatum*: skæbne. Hegel definerer skæbnen i den orientalske og græske opfattelse som nødvendighed. – *et ipso*: netop derved. – *Paulus*: 1. Kor. 8,4; blev tidligere oversat: «en Afgud er Intet i Verden». – *det . . . Trængsel i Hedenskab*: Hegel taler om den begrænsning hos grækerne, «dass die Menschen ihre Einschlüsse noch nicht aus sich selbst, sondern von ihren Orakeln hernehmen» (Værke, IX, s. 305); at menneskene endnu ikke tager deres beslutninger fra sig selv, men fra deres orakler) – *i denne Modsigelse bryder Christendommen frem* . . . Adam og det senere menneske bliver i syndefalder skyldige *ved Skæbnen*, fordi det var uundgæeligt og ikke bevidst, dvs. blind skæbne, at de i «Frihedens Svimlen» måtte gribe «Endeligheden at holde sig ved» (58). Samtidig blev de derved, paradoksalt, skyldige, som havde de handlet i frihed, og herved er frihedens virkelighed og bevidstheden om godt og ondt sat, jf. s. 32 og note til s. 40. Ligesom det gælder for synden, at den først defineres ved sprunget ind i den, samtidig med at sprunget forudsætter den, således gælder det for friheden, at dens virkelighed først sættes ved sprunget, samtidig med at den allerede er forudsat, da mennesket ellers ikke kunne blive skyldigt ved sprunget, jf. 103. «Synden forudsætter sig selv ligesom Frihedens»
- 91 *sensu emmentiori*, i mere udmærket forstand – *Ansich*: udtryk fra Hegels filosofi. At noget er «an sich» betyder hos H., at det ikke er for noget andet, men i sig selv. Anvendt på geniet betyder dette, at geniet har sit mål og sin lov alene i sig selv og ikke uden for sig
- 92 *Marengo*: Den 14. juni 1800 besejrede Napoleon den østrigske hær i slaget ved M. Den 2. december 1805 besejrede han de østrigske og russiske hære ved Austerlitz. Da han så solen stå op ved Moskva den 7. september 1812, udbød han: «Voulez le soleil d'Austerlitz?» (Se, det er solen fra A) – *intimere for*: udlede, slå til lyd for. – *sel Du kun, Du fører Cæsar* . . . Da Cæsars tropper ikke kunne komme over fra Brundisium til Jiprus, hvor han selv var, forsøgte han for selv at hente dem at sætte over på et lille skib, forklædt som slave. Det blev storm undervejs, og da skibets fører ville vende om, skal Cæsar have sagt de citerede ord til ham (Plutarch, *Cæsar*, 38)
- 94 *Talleyrand*: Charles Maurice T., fr. politiker, 1754–1838. S.K. henlyder muligvis konkret til, at denne udflydelsesrige og behændige politiker, som genre Revolutionen, Napoleon og Ludvig d. 18., var faldt med klumpfod og derfor mælede sin kærtere som gestlug.